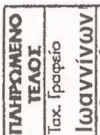

Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΜΑΤΙ ΩΝΙΟΥ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 138

ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2008

Κωδικός 2217

ΤΟ ΜΗΝΥΜΑ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ

Στις 9 Απριλίου 2008, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας κ. Κάρολος Παπούλιας, επισκέφτηκε και περπάτησε την Πάρνηθα, το βουνό που δοκιμάστηκε από τις πυρκαγιές του περασμένου χρόνου. Προσκεκλημένος του «Παρατηρητηρίου Πάρνηθα» και συνοδευόμενος από πολίτες που έμπρακτα έχουν δείξει ενδιαφέρον για το περιβάλλον, περπάτησε στον Εθνικό Δρυμό σε μια διαδρομή πάνω από ένα χιλιόμετρο, στα καμένα τμήματα. Δήλωσε ότι αισθάνεται οργή και τόνισε ότι: «Είναι ιστορική ευθύνη για όλους μας να προστατεύσουμε αυτό το περιβάλλον και να επουλώσουμε τις πληγές». Αυτά είπε στην Πάρνηθα ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας. Ασφαλώς είχε κατά νου και την δυσάρεστη εμπειρία από τις καταστροφικές πυρκαγιές στο Κάτω Πωγώνι του Αυγούστου του 2000.

Το μήνυμα αυτό του Προέδρου της Δημοκρατίας μας, είναι γενικότερο για το περιβάλλον, την προστασία του και την διαφύλαξή του. Και πρέπει να φθάσει και στις αρχές και εξουσίες της

επαρχίας μας, αλλά και στο καθέναν μας. Όχι μόνον για την οδυνηρή ανάμνηση του 2000, αλλά και γιατί το περιβάλλον μας έχει χαρακτηριστεί μαζί με τον πολιτισμό ένας από τους πυλώνες ανάπτυξης την οποία όλοι προσδοκούμε. Ακόμη το περιβάλλον μας, τα δρυοδάση μας, και όλο το οικοσύστημα της περιοχής μας, στη μεγαλύτερη έκτασή του, είναι ενταγμένο στο δίκτυο του NATURA 2000 και από το 2007 στο γενικότερο πρόγραμμα προστασίας της ΠΙΝΔΟΥ.

Είναι καιρός πλέον αυτά όλα τα μηνύματα να μη μείνουν σε επιγράμματα και δηλώσεις, αλλά να γίνουν συνειδηση όλων και πολλοί περιμένουν από τον δικό μας άνθρωπο, τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, τον Κάρολό μας, που έχει περπατήσει στα παλιά μονοπάτια μας, σε μια από τις επισκέψεις του να εκπέμψει και για το δικό μας περιβάλλον ένα ίδιο μήνυμα για την προστασία του και διαφύλαξή του, τονίζοντας και σε μας την ιστορική ευθύνη όλων μας να το προστατεύσουμε.

Ο «ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ 2» ΕΡΧΕΤΑΙ

Πυκνώνουν οι ειδήσεις για την προώθηση των διοικητικών αλλαγών στον εθνικό χάρτη της χώρας και την εφαρμογή μιας μεταρρύθμισης με το χαρακτηρισμό «Καποδιστριάς 2». Η μείωση των Δήμων στους 400 είναι ένας αριθμός που συζητείται πλέον και καταγράφεται σε όλα τα μέσα. Εντός του Μαΐου θα γίνουν δύο καθοριστικά συνεδρία της ΕΝΑΕ και της ΚΕΔΚΕ στα οποία θα συζητηθεί το θέμα για την οριστικοποίηση του σχεδίου αυτής της μεταρρύθμισης στη Διοίκηση. Από όσα έχουν δημοσιοποιηθεί, σημειώσαμε τα εξής:

* Η χάραξη των νέων διοικητικών ορίων να γίνει σε επίπεδο επαρχίας με βάση τα παλαιά πρότυπα. Αυτός είναι ο κανόνας και θα ισχύει επί της αρχής, με προσαρμογή στις τοπικές ιδιαιτερότητες.

* Στην πρώτη φάση της μεταρρύθμισης για τον πρώτο βαθμό Αυτοδιοίκησης θα περιλάβει την παροχή γενναίων οικονομικών κινήτρων σε Δήμους και Κοινότητες που θα προχωρήσουν σε εθελοντικές συνενώσεις εντός τακτής προθεσμίας.

* Μετά το πέρας της προθεσμίας το υπουργείο θα προχωρήσει στη φάση των αναγκαστικών συνενώσεων.

Αυτές είναι επιγραμματικά, από δημοσιεύματα, οι ρυθμίσεις που συζητούνται. Στα δύο συνεδρία θα ακουστούν όλες οι απόψεις και θα διαμορφωθεί μια καθαρότερη εικόνα της μεταρρύθμισης που σχεδιάζεται, και στη οποία όλες οι πολιτικές δυνάμεις βασικά συμφωνούν.

Μένει να ακούσουμε και απόψεις των οργάνων και φορέων της περιοχής μας.

Ο ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΚΑΝΕ ΠΑΣΧΑ ΣΤΟ ΠΩΓΩΝΙ

Για δεύτερη χρονιά, ο πρωθυπουργός κ. Κώστας Καραμανλής επέλεξε το Πωγώνι, για να κάνει Πάσχα με την οικογένειά του. Συγκεκριμένα από την Μεγάλη Πέμπτη μέχρι τη Δευτέρα του Πάσχα θρέθηκε στο Δολό και γιόρτασε συμμετέχοντας στις ακολουθίες της εκκλησίας μας. Την Μεγάλη Παρασκευή παρακολούθησε στην εκκλησία της Πωγωνιανής την ακολουθία του επιταφίου και την περιφορά του στο χωριό. Την Ανάσταση παρακολούθησε στον Ιερό Ναό του Δολού όπου και συγκεντρώθηκαν και πολλοί κάτοικοι από τα γύρω χωριά. Στο ακριτικό στρατιωτικό φυλάκιο Δρυμιάδων ο πρωθυπουργός αντάλλαξε ευχές με τους ακρίτες αξιωματικούς και στρατιώτες και τσούγκρισε τα κόκκινα αυγά. Ο πρωθυπουργός δεν έχασε την ευκαιρία για περιπάτους στο φανταστικό ανοιξιάτικο περιβάλλον, στην χαράδρα του Κουβαρά, αλλά και σε μια τριώρη διαδρομή μέσα στα δρυοδάση και στα ρουμάνια, από το Δολό μέχρι την Κάτω Μερόπη. Η παρουσία του πρωθυπουργού και της οικογένειάς του στο Πωγώνι, έτυχε ευρείας δημοσιότητας στον Τύπο και στην Τηλεόραση, κάτι που ιδιαίτερα ικανοποίησε όλους του Πωγωνήσιους. Αν και η παρουσία του πρωθυπουργού και της οικογένειάς του στα χωριά μας ήταν μια οικογενειακή υπόθεση, δεν μπορούμε να μη σημειώσουμε την σημασία για την τόνωση των κατοίκων των χωριών μας και την έμμεση προβολή του φυσικού και ανθρώπινου περιβάλλοντος. Οι κάτοικοι που θρέθηκαν κοντά του σεβάστηκαν αυτή την επιλογή της οικογένειάς και έδειξαν το φιλόξενο πνεύμα και την φιλικότητα στις ανθρώπινες διαστάσεις, αλλά και εκτίμησαν την απλότητα και την φιλική συμπεριφορά των επισκεπτών.

Η προβολή της περιοχής μας, έρχεται χωρίς δημοσιογραφικές πρακτικές και αυτό είναι ένα γεγονός που καταγράφηκε πλέον στην τοπική κοινωνία αλλά και σαν τόνωση των ελπίδων ότι ο τόπος μας έχει περιβαλλοντικά «προικιά» για μια καλύτερη τύχη.

ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΙΚΑ

Έργα! Προς τί;

Πολλοί είναι ικανοποιημένοι από τα διάφορα έργα που γίνονται στα χωριά, και ποικίλες είναι οι πιέσεις και απαιτήσεις για να γίνουν και άλλα, άλλα για δημόσια εξυπηρέτηση και άλλα για ιδιωτικές εξυπηρετήσεις. Θα μπορούσαμε να πούμε ότι σε ορισμένες περιπτώσεις ο πληθωρισμός των έργων είναι προκλητικός και η σκοπιμότητα συζητείται και κριτικάζεται. Υπερβαίνει συχνά τις πραγματικές και ουσιαστικές ανάγκες και η σπατάλη των κονδυλίων καμιά φορά είναι εμφανής και αδικαιολόγητη. Δεκαετίες τώρα, οι παλιοί κοινοτικοί άρχοντες αγωνίζονταν να εξασφαλίσουν κάποια κονδύλια για μικρά τοπικά έργα στα χωριά μας, ενώ συλλογικά πίεζαν και πολιτικά «διαπραγματευόνταν» την εκτέλεση γενικότερων έργων που θα βελτίωναν την ποιότητα ζωής, όπως δρόμοι, τηλεφώνια, ηλεκτροφωτισμός, σχολεία, ύδρευση, περιθαλψη, συγκοινωνίες, γεωργική ανάπτυξη και άλλα. Και καλά τα κατάφεραν, εκείνοι οι άμισθοι άρχοντες και συμπλήρωσαν κάποιες ανάλογες «υποδομές» των διαστάσεων της επο-

χής, που είχαν όλα τα στοιχεία της επιτυχίας. Τα εγκαίνια πολλών από εκείνα τα έργα ήταν σταθμός για τα χωριά μας και οι τοπικοί άρχοντες καυχόνταν για τα αποτελέσματα των ενεργειών, και οι κάτοικοι τα πανηγύριζαν. Τα έργα τότε ικανοποιούσαν πραγματικές ανάγκες που βελτίωναν τη ζωή. Σε αυτή την προσπάθεια έρχονταν πάντοτε αρωγοί οι απόδημοι και οι συλλογικοί φορείς που έχουν και αυτοί αφήσει τη σφραγίδα τους.

Οι «Καποδιστριακοί» Δήμοι και Κοινότητες, που διανύουν εφέτος τον δέκατο χρόνο, στα πλαίσια των πλούσιων Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων έτυχαν πλουσιοπάροχων ενισχύσεων και η κρατική βοήθεια υπήρξε σημαντική. Και τα έργα είναι πολλά και καλύπτουν ένα αμφιλεγόμενο σύνολο ποικίλων προτάσεων. Ίσως κάποιοι να δουν με κάποιο άλλο μάτι αυτή την

άποψη. Όμως μερικές κραυγαλέες περιπτώσεις βρίσκονται έξω από μια ρεαλιστική θέση για τη χρησιμότητα κάποιων έργων. Η κυριότερη παρατήρηση είναι ότι με τόσα κονδύλια που καταναλώθηκαν δεν δημιουργήθηκαν νέες θέσεις εργασίας, πλην εκείνων που πλήρωσαν κάποιες δημοτικές λειτουργίες, οι περισσότερες με την κεντρική κρατική κατεύθυνση μιας γενικότερης πολιτικής. Και τα χωριά συνεχίζουν να φυλλορροούν. Παραγωγικές θέσεις ανάπτυξης και ελεύθερης επιχειρηματικής δράσης δεν υπάρχουν. Και αυτό είναι ένα έλλειμμα εξέλιξης στην περιοχή μας. Εγιναν δαπάνες απaráγωγες. Να αναφέρουμε μερικά χαρακτηριστικά παραδείγματα. Το ελικοδρόμιο αποδείχθηκε άχρηστο. Ο κάμπος του Ξηρόβαλτου δεν έχει παράγει σπυρί καρπού, παρά τα δισεκατομμύρια δραχμών που

ξοδεύτηκαν. Τα «οικοπάρκα» εκτράπηκαν της αρχής λειτουργίας και πολλά συζητούνται ακόμη σαν ένα σκάνδαλο. Η αξιοποίηση της χαράδρας του Κουβαρά έμεινε στα χαρτιά. Ακόμη και το έργο του Ρογοζίου, το όνειρο δεκαετιών, είναι πολύ πίσω από το αρχικό όνειρο. Αλλά και το πρόγραμμα πυρόπληκτων που θεωρήθηκε μοναδική ευκαιρία ανάπτυξης της περιοχής, οκτώ χρόνια μετά δεν έπιασε περισσότερα μόρια άλλες μη πυρόπληκτες περιοχές μας. Αν θελήσουμε να αξιολογήσουμε και την πληθώρα «μικρότερων» έργων του «Καποδιστριά», θα μείνουμε στα τσιμέντα, στα ομοιομορφα πλακόστρωτα και καντερίμια, στον ομοιομορφο φωτισμό, σε επισκευές και «αναπαλαίωση» των παλιών σχολείων, σε μικρούς ξενώνες εκτός τουριστικών προδιαγραφών που δεν μπορούν να λειτουργήσουν σε δίκτυο, και άλλων με «φανό» και επικοινωνιακή εικόνα, που όμως δεν παράγουν νέες θέσεις. Μερικές μονάδες ιδιωτικής πρωτο-

Συνέχεια στην 2η σελ.

Έργα! Προς τί;

Συνέχεια από την 1η σελ.

βουλίας συνθλίβονται στα γρανάζια της εξουσίας και γραφειοκρατείας, γενικής και τοπικής, που απέχουν από μια γενικότερη προοπτική ανάπτυξης σαν μεμονωμένες προσπάθειες. Η αδιαφορία για τη διαχείριση του φυσικού περιβάλλοντος, αλλά και των μνημείων πολιτισμού, καταναλώνει αφρόνως τα αναπτυξιακά προκείμενα της επαρχίας μας, παρόλο που σε μελέτες και συνεδρία, χαρακτηρίζονται οι μόνοι πυλώνες ανάπτυξης. Μέσα σε αυτά είναι και η, θα έλεγα περιφρόνηση, του προγράμματος NATURA 2000, για την υλοποίηση του οποίου οκτώ χρόνια τώρα, δεν κουνήθηκε δακτυλάκι για την ενεργοποίησή του και την εφαρμογή του, ούτε ακόμη και στο σκέλος της προστασίας του περιγραφόμενου χώρου. Κάποιοι, ίσως από συμφέροντα, δεν θέλουν αυτή τη Ευρωπαϊκή ιδέα να φτουρήσει στην επαρχία μας για να αλωνίζουν ασύδοτοι και να υποβαθμίζουν ανέλεγκτα την περιοχή του.

Αυτή είναι μια πραγματικότητα, θεωρούμενη από μια άλλη σκοπιά, ρεαλιστική και ουσιαστική, και θα τη δούμε, σύντομα, τόσο στις συνεντεύξεις των ΟΤΑ, αν θα γίνουν, όσο και στην επόμενη απογραφή πληθυσμού του 2010. Η ανάπτυξη μετρίεται με κάποιους καθιερωμένους δείκτες και όχι με «φανούς» και επικοινωνιακές εικόνες, και δεν μπορεί να θεωρηθεί ικανοποιητική εξέλιξη αν το αυτοκίνητο φθάνει μέχρι την χωριατιά στην πόρτα του καθενός, ο κοινοτικός φωτισμός φωτίζει έρημα σοκάκια, το περιβάλλον λεηλατείται βίαια, και ο μηχανισμός ασφάλειας λειτουργεί κανονικά.

Ετσι, το ερώτημα, «**προς τί τα έργα;**», βγαίνει αυτονόητο, και βασανιστικά, κάθε φορά που γίνεται συζήτηση για το μέλλον του τόπου μας. Δεν χάνεται βέβαια η αισιοδοξία και η ελπίδα, αλλά αυτή την εποχή που πνιγόμαστε στο ανοιξιάτικο πράσινο και στην οργιώδη βλάστηση, χρειάζεται συχνά τοχορτοκοπτικό, για να «φανούν» κάποια έργα, και αυτό, κυριολεκτικά και μεταφορικά, είναι αμφίβολο αν θα μπορεί να φροντίζεται στο μέλλον χωρίς παραγωγικές δυνάμεις, που θα νοιάζονται για τον «φανό»!

Κων. Χρ. Κωστούλας

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΔΕΡΟΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΤΟΛΗ

«Πωλείται στολή Δεροπολίτισια για συλλόγους, για μουσεία, για αδελφότητες, για μερακλίτισσες κοπέλλες. Η στολή είναι φτιαγμένη το 1928, σήμερα τέτοια ασημικά δεν υπάρχουν. Κάθε καλοκαίρι είμαι στο Ζάβροχο. Κάθε χειμώνα στον Καναδά. Στο Ζάβροχο θα με βρείτε στο τηλ: 26570-51269 με προειδοποίηση ώρα 6 με 7 το βράδυ. Ζητήσατε τον κ. Νικόλαο Παππά, στο Ζάβροχο»

ΧΥΛΟΠΙΤΤΕΣ-ΤΡΑΧΑΝΑ-ΣΠΙΤΙΣΙΑ ΓΛΥΚΑ

Σπιτίσια, χυλοπίττες, τραχανά, γλυκά και άλλα παλιотικά παρασκευάσματα του τόπου όπως στη χρυσόχερα Ρίνα στο τηλέφωνο 26570-31583.

CD ME ΠΩΓΩΝΗΣΙΑ

Κυκλοφόρησε CD της δασκάλας το επάγγελμα Κατερίνας Ζάκκα «ΗΧΟΙ ΠΩΓΩΝΙΟΥ»

* κυκλοφόρησε CD με Πωγωνήσια και άλλα τραγούδια του Βασίλη Γέγκου

* Συνεχίζει να κυκλοφορεί και το CD της Αδελφότητας Μεροπαίων Θεσσαλονίκης με τον Πέτρο Λούκα και πανηγυρικά τραγούδια.

* Κυκλοφόρησε CD με Πωγωνήσια πολυφωνικά τραγούδια από τους Δολιότες.

ΣΥΛΛΥΠΗΤΗΡΙΑ

Απεβίωσε στη Νέα Υόρκη ο Πασχάλης Παντελής Σούλης ετών 41. Θερμά συλλυπητήρια στους γονείς του Παντελή και Δημήτρη, στον παππού του Πασχάλη, και στις θείες του Θάλεια Παντελή, Ελένη Παππά, στα εξαδέλφια του και σε όλους τους συγγενείς και φίλους. Ο καλός μας Θεός να τον κατατάξει στην δεξιά του Παραδείσου.

Νικόλαος Κ. Παππάς
από Καναδά

ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΣΗ

Στην πρόεδρό μας, στην πρόεδρο της Αδελφότητας Δρυμαδιωτών Σάσα Τριανταφυλλίδου ευχόμαστε από καρδιάς περαστικά του γιού της και κουράγιο, δύναμη, ελπίδα και πίστη στην ίδια. Σάσα στάσου όρθια, ο Θεός είναι μεγάλος. Όλοι είμαστε κοντά σου στον αγώνα που κάνεις.

Μέλη της Αδελφότητας Δρυμαδιωτών «Ο Άγιος Νικόλαος»

ΘΑΝΑΤΟΙ

* Απεβίωσε στο Σταυροσκάδι ο Αλεξ. Δώδης ετών 86

ΧΡΗΣΙΜΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ
2657-0-

ΟΤΕ Δελβινάκιου	22399
	22121
	22139
ΔΕΗ Δελβινάκιου	22211
Ταχ. Δελβινάκιου	22244
Ταχ. Κεφαλοβρύσου	41210
Δημόσιο Ταμείο	22246
Συμβολαιογραφείο	22006
Ιερά Μητρόπολη	22203
Κυνηγετικός Σύλλογος	22359
Κέντρο Υγείας	22222
Δελβινάκιου	22540, 22541
Φαρμακείο Δελ.	22525
Φαρμακείο Κεφ/σου	41012
Ιατρείο Βασιλικού	41300
Ιατρείο Βήσανης	71366
Ιατρείο Κερασόβου	51624
Ιατρείο Κεφαλάου	41586
Ιατρείο Κτισμάτων	51201
Ιατρείο Πωγωνιάς	31203
Αστυνομία Δελ/κίου	22216
	22365

Τμήμα Συνοριακής Φύλαξης Δελβινάκιου	22085-22086
Αστυνομία Βήσανης	71243
Αστυνομία Καστανής	51570
Αστυνομία Κεφ/σου	41216
Αστυνομία Κτισμάτων	51292
Αστυνομία Πωγνής	31201
Ελεγχος Διαβατηρίων Κακαβιάς	51230
Τελωνείο Κακαβιάς	51210
Δασονομείο	22208
Φυλάκιο Κακαβιάς	51300
Φυλάκιο Δρυμαδίων	31344
Τελωνείο Δρυμαδίων	31050

ΤΗΛΕΦΩΝΑ ΤΩΝ ΔΗΜΩΝ

Ανω Πωγωνίου	(26570) 41206
	ΦΑΞ - 41206
Δελβινάκιου	(26570) 22204
	ΦΑΞ - 22444
Κοιν. Αάδωνης	(26570) 51667
Κοιν. Πωγωνιάς	(26570) 31227

ΕΚΔΟΣΕΙΣ «ΠΩΓΩΝΗΣΙΑ ΒΥΒΛΙΟΘΗΚΗ»

1. Κων. Χρ. Κωστούλα «Ο κάμπος του Ξηροβάλτου - Το μεγάλο ντερένι του Πωγωνίου» Μια σύνθετη εργασία για το πέρασμα του Ξηροβάλτου
2. Κων. Χρ. Κωστούλα «Γνωριμία με την Πωγωνιά» Ένας μικρός οδηγός με ιστορικά και άλλα στοιχεία για την Πωγωνιά
3. «Πωγωνιά» Ανατύπωση του σπάνιου αυτού βιβλίου του Ι. Λαμπριδίου που πρωτοεκδόθηκε το 1889
4. «Πωγωνιά Χρονικά» Τόμος 1 Θέματα: Αρχαιολογία-Ιστορία-Λαογραφία-Ποίηση-Ερευνα-Στατιστικά-Βιβλιογραφία-Τοπωνύμια κ.ά.
5. «Φωτογραφικό Λεύκωμα Πωγωνίου» Σειρά 1 Ένα 16σέλιδο μεγάλο σχήματος 20Χ28, με 16 σπάνιες φωτογραφίες Πωγωνίου
6. Κων. Χρ. Κωστούλα «Η μάνα μολογεί κι εγώ γράφω» Μια καταγραφή αφηγήσεων με τοπικές ιστορίες, κοινωνική και αγροτική ζωή, έθιμα, προλήψεις, δοξασίες μιας εποχής στο Δολό και αλλού.
7. «Πωγωνιά Χρονικά» Τόμος 2 Θέματα: Ερευνα-Αρχαιολογία-Ιστορία-Πεζογραφία-Ποίηση-Στατιστικά-Τοπωνύμια-Φωτογραφία
8. «Πωγωνιά» Φωτογραφική αναδρομή 100 χρόνων
9. Κων. Χρ. Κωστούλα «Ένα παιδί του '40 θυμάται» Ένα «παιδικό ρεπορτάζ» ενθυμήσεων από τον πόλεμο του '40
10. Κων. Χρ. Κωστούλα «Οι ειδήσογράφοι του Γένους» Μια καταγραφή ενθυμήσεων στα εκκλησιαστικά βιβλία του Φαραγγίου
11. Κων. Χρ. Κωστούλα «Το μικρό χρονικό του Σχολείου Ρομπάτων (Μερότης) Πωγωνίου» Μια καταγραφή πληροφοριών για την εκπαίδευση των παιδιών των Ρομπάτων.
12. Αχ. Βοζάρης: «Ένα άλλο παιδί του '40 θυμάται από την Ιταλοκρατούμενη πλευρά»
- 12Α. Αχ. Βοζάρης: «Η δεύτερη δεκαετία της ζωής μου»
13. «Πωγωνιά Χρονικά» Τόμος 3
14. Κων. Χρ. Κωστούλα: «Το δικό μου κανίσα»
15. Ενθυμήσεις του Μάνου Μάρη Σχόλια - σημειώσεις Κων. Χρ. Κωστούλα
17. Κων. Χρ. Κωστούλα: Γεώργιος Πανταζίδης.
19. Γ. Λεκάκης: Το ημερολόγιο ενός λοχία από τη Μερόπη
20. Κων. Χρ. Κωστούλα: Οι Ραφτάδες των Ρομπάτων

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΜΕΛΕΤΩΝ ΔΙΑΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΑΠΟ «ΘΗΣΕΑ»

Από την ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ της Περιφέρειας στην τελευταία της συνεδρίαση αποφασίστηκε η χρηματοδότηση Μελετών των παρακάτω Διαδημοτικών έργων του Νομού που έχουν σύνδεση με την επαρχία Πωγωνίου:

* Ανάδειξη της Ιστορικής Διαδρομής και των μνημείων στον άξονα Δερβενίου, με εταίρους τους **Δήμους: Πασσαρώνος, Άνω Καλαμά, Ζίτσας, Δελβινάκιου, Καλπακίου και Άνω Πωγωνίου.**

* Παρεμβάσεις για την αναβίωση των ερημοχωρίων Πωγωνίου, με εταίρους τους **Δήμους: Άνω Πωγωνίου, Δελβινάκιου, Άνω Καλαμά και Καλπακίου.**

Ο ΔΡΟΜΟΣ ΑΠΟ ΧΑΝΙ ΠΡΟΣ ΔΡΥΜΑΔΕΣ

Ο δρόμος από Χάνι Δελβινάκι προς Πωγωνιάνη και Δρυμάδες ολοκληρώθηκε με την ασφαλή τοποθέτησή του και τα μεταλλικά προστατευτικά στηθαία καθώς και έγινε η μεσοία λευκή διαγράμμιση. Συμπληρωματικές εργασίες συνεχίζονται, τόσο στα κλασπεδοειδή, στην μεγάλη νέα γέφυρα του Γκουβερνίου η οποία υπολογίζεται ότι σε δύο μήνες θα έχει ολοκληρωθεί και στο τμήμα του δρόμου από Δρυμάδες μέχρι τα σύνορα. Παράλληλα από Αλβανικής πλευράς προωθούνται τα διαδικαστικά μέσα για την έναρξη των εργασιών στο τμήμα από Σύνορα μέχρι Σωτική.

ΟΙ ΖΑΓΟΡΗΣΙΟΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΟΥΝ ΡΕΑΛΙΣΤΙΚΑ ΤΟΝ «ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑ 2»

Από δημοσιεύματα του Γιαννιώτικου Τύπου μαθαίνουμε ότι οι Ζαγορήσιοι οργάνωσαν μια επιτροπή μελέτης και προσέγγισης της επικείμενης Διοικητικής Μεταρρύθμισης «Καποδίστριας 2», για την διατήρηση της ταυτότητας «ΖΑΓΟΡΙ» με τη δημιουργία ενός ενιαίου και για όλα τα χωριά του Ζαγορίου, φορέα Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ΔΗΜΟΥ ΖΑΓΟΡΙΟΥ. Με αυτή την επιτροπή, οι Ζαγορήσιοι αντιμετωπίζουν ρεαλιστικά το όλο θέμα που θα διατηρήσει την ταυτότητα του Ζαγορίου η οποία μέχρι τώρα είχε «χωνέψει» στην επαρχία Δωδώνης.

Τοσά αυτή η ενέργεια των Ζαγορησίων γίνει αφορμή για την οργάνωση μιας τέτοιας πρωτοβουλίας και για το Πωγώνι, από φορείς της επαρχίας μας, και κυρίως από ανθρώπους που ενδιαφέρονται το ίδιο για να μη χαθεί η δική μας ταυτότητα ΠΩΓΩΝΙ, κάτι που διαφορετικά θα λειτουργήσει διαλυτικά και θα αποτελέσει μια ιστορική καταδίχη.

ΝΕΡΟ - ΥΔΡΕΥΣΕΙΣ

Το νερό, αποτελεί πλέον ένα αγαθό που, όπως συζητιέται, θα είναι το μεγάλο πρόβλημα του μέλλοντος. Οι ειδικοί επιστήμονες ομιλούν με ανησυχαστικά στοιχεία για το έλλειμμα που θα προκύψει. Για την περιοχή μας, στο συνέδριο του καλοκαιριού ειδικός επιστήμονας είπε, ότι η περιοχή μας δεν έχει τέτοιο κίνδυνο να διαφυλαχθεί το περιβάλλον και οι συλλεκτικές ικανότητές του από τη δασοκάλυψη. Πρόσθεσε μάλιστα ότι αυτή η επέλαση νερού μπορεί να αποτελέσει στο μέλλον και στοιχείο ανάπτυξης. Με τέτοια μηνύματα από το μέλλον, πρέπει να διαφυλαχθούν τόσο τα αποθέματα των υπόγειων υδάτων όσο και η λογική χρήση των δικτύων ύδρευσης. Είναι ένα θέμα που χρειάζεται κάποια μελέτη, για να προστατευτεί αυτό το πλεονέκτημα που ομολογείται από τους ειδικούς, αλλά και μια λελογισμένη χρήση του νερού.

ΣΧΟΛΙΟ ΟΙ ΣΤΡΟΦΕΣ ΤΟΥ ΔΡΟΜΟΥ ΣΤΟ ΔΕΛΒΙΝΑΚΙΩΤΙΚΟ

Με την ολοκλήρωση του ασφαλιστικού τμήματος στο δρόμο από Χάνι προς Δρυμάδες, ακούγονται κάποια σχόλια για μερικές στρώσεις του δρόμου, που δεν ικανοποιούν εκείνους που θέλουν να «πατήσουν» λίγο παραπάνω το γκάζι! Και τα σχόλια αυτά είναι για το τμήμα που ανήκει στο Δελβινάκιωτικό. Σχολιάζεται γιατί δεν έγιναν πιο γενναίες διαπλατύνσεις και μείωση των στρώσεων, που ίσως αποτελούν και κίνδυνο για την κίνηση των αυτοκινήτων. Δεν είναι γνωστό αν κάποιοι ιδιοκτήτες αντέδρασαν σε μεγαλύτερες τοιμές και διαπλατύνσεις, ή δεν επιτράπηκε η τομή Δημοτικών εκτάσεων. Προσπαθήσαμε να ερευνησουμε το θέμα και πληροφορηθήκαμε ότι στο τμήμα αυτό ακολουθήθηκε η αρχική μελέτη βελτίωσης του δρόμου και δεν επιχειρήθηκε τροποποίηση η οποία θα προκαλούσε αντιδράσεις τοπικών παραγόντων. Το πρόβλημα είναι «ορατό» και προκαλεί τα σχόλια των εποχούμενων, όταν μάλιστα μετά τη γέφυρα του Γκουβερνίου, η χάραξη και κατασκευή έχουν μια γενναία σχεδίαση που ικανοποιεί τις σύγχρονες απαιτήσεις των δυνατοτήτων των νέων αυτοκινήτων. Αν υπάρχει άλλη άποψη, ευχαρίστως να τη δημοσιεύσουμε.

ΑΝΑΘΕΣΗ ΜΕΛΕΤΩΝ

Στη συνεδρίαση της Νομαρχιακής Επιτροπής Προγραμματισμού, Εκτέλεσης Έργων, Εκπόνησης Μελετών και Προμηθειών εγκρίθηκε το πρακτικό αξιολόγησης και η ανάθεση εκπόνησης της μελέτης για το οδικό έργο: **Κεφαλόδρυσο - Μερόπη - Δολό - Σταυροσκάδι.**

ΠΟΙΟ ΕΧΕΙ ΣΕΙΡΑ;

Με μια τελευταία απόφαση του Υπουργείου Παιδείας, καταργήθηκαν δύο Γυμνάσια στο Νομό Ιωαννίνων, της Τύχης και των Μηλοκόπων λόγω μικρού αριθμού μαθητών. Ανεξάρτητα αν προς το παρόν αναστάλη η απόφαση το θέμα, που είναι, ο μικρός αριθμός των μαθητών, παραμένει και η πορεία κατάργησης δεν θα αργήσει να εγερσιστεί. Το θέμα είναι κρίσιμο και για τα δικά μας Γυμνάσια και Λύκεια του Πωγωνίου, που επίσης αντιμετωπίζουν το πρόβλημα της μείωσης των μαθητών. Είναι μια εξέλιξη που πρέπει να την περριμένουμε. Ποιο θα έχει σειρά; Και πόσο θα αντέξει η συνέχιση της λειτουργίας; Είναι η μοίρα των περιφερειακών σχολείων που έπληξε πρώτα τα Δημοτικά των οποίων ο αριθμός έχει μειωθεί δραματικά. Τώρα πληττεί και τα Γυμνάσια.

Ο ΚΑΜΠΟΣ ΤΟΥ ΞΗΡΟΒΑΛΤΟΥ

Ο απέραντος χερσότοπος, του Ξηροβάλτου, όπως κατόντησε και μετά την ολοκλήρωση του αναδασμού και της διανομή των κληρών, αποτελεί μια θάλασσα εικόνα. Ξεδιάρησαν τόσα δισεκατομμύρια δραχμές και μετά την ολοκλήρωση των εργασιών εγκαταλείφθηκε, για να μείνει η ικανοποίηση εκείνων που απόκτησαν την ιδιοκτησία ενός κλήρου. Η τελευταία παγκόσμια είδηση για έλλειψη σιτηρών για διατροφή και την πείνα, που φαίνεται να γίνει το μεγάλο παγκόσμιο πρόβλημα, δημιούργησε σε πολλούς την ανάμνηση του κάμπου ο οποίος κάποτε έσωσε τους προγόνους μας από πτώχεια και πείνα. Κάποιοι σκέπτονται πάλι και οραματίζονται μια επιστροφή στη γη, κάτι δύσκολο για τους Πωγωνίσιους που πέρασαν σε άλλους τομείς παραγωγικών δραστηριοτήτων. Όπως και να είναι, ο κάμπος του Ξηροβάλτου, αποτελεί μια ντροπή στην κατάσταση που έφθασε, να είναι δηλαδή ένας απέραντος χερσότοπος.

Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΠΩΓΩΝΙΟΥ

Μηνιαία Έκδοση για τους Πωγωνήσιους

ΕΔΡΑ: Πωγωνιάνη
Ιδιοκτήτης-εκδότης-διευθυντής: Κων. Χρ. Κωστούλας
Διευθύνσεις επικοινωνίας:
Πωγωνιάνη (Τ.Κ. 44002), τηλ. 26570-31333
Ιωάννινα-Οπλ. Πουτέτονη 16 (Τ.Κ. 45332),
τηλ. 26510-70485

ΦΩΤΟΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ ΕΚΤΥΠΩΣΗ
«ΤΥΠΟΕΚΔΟΤΙΚΗ ΗΠΕΙΡΟΥ ΕΠΕ» Πέραμα Ιωαννίνων

ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ

«VILLA PAPPAS»
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΩΝ
ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΩΝ
ΣΤΟ ΚΑΝΑΛΙ ΠΡΕΒΕΖΑΣ
Τηλ. 26820 - 51820

Πανοραμική θέα στο Ιόνιο Αιωνόθιες θελανιδίες

Τουριστικός Σύμβουλος: ΑΝΤΩΝΗΣ Μ. ΠΑΠΠΑΣ
Τ. Δικηγόρος & Ταξιδευτής - Κινητό: 6978585926

ΟΜΙΚΡΟΝ Α.Ε.
ΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΧΟΥ & ΦΩΤΙΣΜΟΥ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΤΖΙΑΚΟΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Σολωμού 20, 10682 Αθήνα
Τηλ.: (210) 3302095, Fax: (210) 3836761, E-mail omikgr@hol.gr

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΝΙΚ. ΒΛΑΧΙΩΤΗΣ
ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ
ΓΟΥΝΑΡΗ 36 - ΕΛΛΗΝΙΚΟ - Τ.Κ. 167 77 ΤΗΛ.: 9624250 FAX: 9618929

ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΙΚΟ
ΥΛΙΚΟ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

- αυτοματισμοί
- θερμολέφωνα
- τηλεφωνικό υλικό
- πίνακες
- ενδοσυνομιλητές
- όργανα μέτρησης
- φθοριστές
- λαμπτήρες
- φωτιστικά σώματα
- παντός τύπου

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ - ΙΑΤΡΙΚΑ ΕΙΔΗ

SERVICE
TV - VIDEO - HIFI - ΚΕΡΑΙΕΣ TV
ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΣΥΣΚΕΥΩΝ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΜΑΝΘΟΣ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΣ

ΞΗΡΟΜΕΡΟΥ 9 (απέναντι ΕΡΡΙΚΟΣ ΝΥΝΑΝ) - 115 26 ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΟΙ
ΤΗΛ./FAX: 210.6923880

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ Ο ΤΟΜΟΣ «ΗΠΕΙΡΟΣ» ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ ΚΑΙ ΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΠ' ΤΟ ΑΡΧΕΙΟ Κ. Χ. ΚΩΣΤΟΥΛΑ

Γράφει ο **Λευτέρης Τζόκας**

Αρχοντική και καλαίσθητη η έκδοση της Περιφέρειας Ηπείρου, μια από τις σπουδαιότερες των τελευταίων ετών, που αναφέρεται στην Ιστορία και τον Πολιτισμό της Ηπείρου, έργο κυριολεκτικά μνημειώδες, πολυτελές, υψηλής αισθητικής εμφάνισης, διγλωσσο (Ελληνικά και Αγγλικά), 358 σελίδων, μεγάλου σχήματος (23,5X33,5), με πολύχρωμες εικόνες των μνημείων και ιστορικών τόπων της Ηπείρου και στα κείμενα την ετοιπία είχε ο Δρ. Γ. Παννακόπουλος, ιστορικός. Η ΕΡΕΥΝΑ των αρχαιακών πηγών και η τεκμηρίωση έγινε από τον Σπύρο Τζόκα, υποψήφιο Δρ. Ιστορίας της Επιστήμης και ο σχολιασμός τεκμηρίων επίσης. Συνεργάστηκαν στη συγγραφή πολλοί φιλόλογοι και ιστορικοί συγγραφείς, Δρ. Παν/μίων και ερευνητές.

Το ΕΚΔΟΤΙΚΟ αυτό θαύμα (ο χαρακτηρισμός δεν αποτελεί υπερβολή), η Περιφέρεια Ηπείρου ενέταξε την έκδοση στο πλαίσιο: «Εξειδικευση και υλοποίηση της επικοινωνιακής στρατηγικής και του σχεδίου δράσεων δημοσιότητας και προβολής του ΠΕΠ - Ηπείρου 2000-2006». Εγκάρδιος ο χαιρετισμός του Γεν. Γραμματέα Περιφέρειας Ηπείρου κ. Δ. Πανοζάχου, που λέει χαρακτηριστικά: «...Αποτελεί εξαιρετική τιμή για μένα, που έγινα «Ηπειρώτης», ένας τίτλος τιμής, τον οποίο με σεβασμό και αγάπη θα φέρνω στη ζωή μου. Η Ηπειρος είναι ένας τόπος στον οποίο μπορεί να ζήσει κανείς, χωρίς να ξοδέψει επί ματαίω τη ζωή του...».

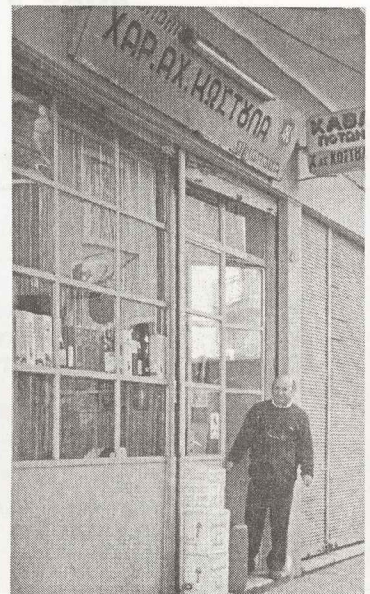
ΕΝΤΥΠΩΣΙΑΚΑ είναι τα «Χαράγματα Μνήμης» σε ειδικό φάκελο και συνοδεύουν την έκδοση «ΗΠΕΙΡΟΣ», που συγκεντρώθηκαν διαχρονικά τεκμήρια και φωτίζουν τα διαφορετικά πρόσωπα του τοπίου και των ανθρώπων της. Γράφουν γι' αυτά στο εισαγωγικό σημείωμα, ο Δ. Λούκας και Σπύρος Τζόκας, που επιμελήθηκαν τον τόμο «ΗΠΕΙΡΟΣ»: «Είναι είκοσι διπτυχα-σημειώματα-για τους φωτογράφους, Ηπειρωτική ενδυμασία, Ήχος της Ηπείρου, Περιηγητές, Λαϊκή Εικονογραφία, Ηπειρωτικά Γεφύρια, Χάρτες και Τοπογραφία, που υπαγορεύτηκε από την αναγκαιότητα μιας κατά το δυνατόν σφαιρικής παρουσίασης της ηπειρωτικής κουλτούρας...».

Στον ΤΟΜΟ «Ηπειρος» της Περιφέρειας Ηπείρου, ο υποψ. Δρ. Ιστορίας της Επιστήμης Σπύρος Τζόκας, που έκανε όλη την έρευνα των Αρχαιακών πηγών και επίσης την τεκμηρίωση και τον σχολιασμό αυτών, συμπεριέλαβε πλούσιο υλικό από το Αρχείο Κων. Χρ. Κωστούλα. Σε 5 σημεία του τόμου αναφέρεται τα όνομα του και στα «Χαράγματα Μνήμης» στα διπτυχα: «Ηπειρωτική Ενδυμασία» και «Γεώργιος Πανταζίδης», είναι από το Αρχείο του. Ιδιαίτερα ευχαριστεί τον Κ. Κωστούλα ως κάτοχο αρχαιακών Ιστορικών και φωτογραφικών τεκμηρίων.

ΤΕΛΟΣ ΜΙΑΣ ΕΠΟΧΗΣ

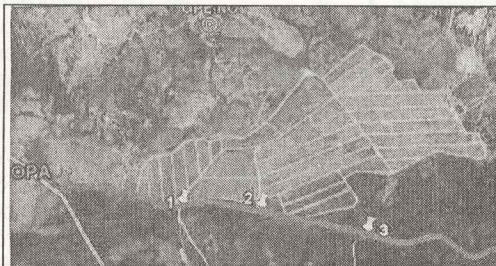
Μετά 54 χρόνια δραστηριότητας στον κλάδο της Ποτοποιίας στα Γιάννενα, της επιχείρησης «ΕΜΠΟΡΙΑ ΟΙΝΩΝ - ΠΟΤΩΝ» του συμπατριώτη μας Χαράλαμπος Κωστούλα, από τη Μερσίνη Παγωνίου, έφθασε στο τέλος της λειτουργίας της. Με το κλείσιμο της επιχείρησης σημειώνεται ότι κλείνει και μια εποχή για τα Γιάννενα αφού ήταν η τελευταία επιχείρηση Ποτοποιίας που λειτουργούσε στην πόλη. Ο αγαπητός Χαράλαμπος με ειδική ανακοίνωση στον τοπικό Τύπο ευχαρίστησε την πολυπληθή πελατεία της επιχείρησης για την στήριξη και προτίμηση προς αυτήν. Ευχαρίστησε επίσης το προσωπικό των Δημοσίων Υπηρεσιών και Τραπεζών για την άριστη εξυπηρέτηση, συνεργα-

σία και κατανόηση, καθώς και τις προμηθευτές εταιρίες και το προσωπικό αυτών για την άφογη συνεργασία και απόλυτη εμπιστοσύνη τους. Μια ανάμνηση από αυτή την εποχή είναι οι δυο φωτογραφίες που συνοδεύουν αυτό το σημείωμα

ΤΑ ΔΑΣΗ ΜΑΣ ΚΑΙ ΟΙ... ΑΥΛΕΣ ΜΑΣ ΑΠΟ ΤΟ INTERNET!

Όπως και στο προηγούμενο φύλλο μας σημειώσαμε είναι αρκετοί οι Πωγωνίοι που φιλότιμα προβάλλουν τα χωριά μας με ιστοσελίδες μέσω του Διαδικτύου. Ενός συστήματος που παρέχει άπειρες πληροφορίες και παρακολουθεί τα γεγονότα και την επικαιρότητα. Σημαντικό τεχνολογικό επίτευγμα και ενημερωτικό εργαλείο. Είχα την ευκαιρία να ενημερωθώ από μανιμάδη χρήστη του Διαδικτύου για ένα πρόγραμμα γεωγραφικού ενδιαφέροντος. Ετσι με τους ...μαγικούς δακτυλισμούς γέμισα η οθόνη από τόπους, βουνά και κάμπους μέχρι που μου έδειξε το Πωγωνί, το χωριό μου, τη γειτονιά μου ακόμη και την αυλή μου, σαν μια τούρτα στο τραπέζι μου. Το πρόγραμμα δορυφορικό και η προσέγγιση χωρίς φραγμούς, σύνορα και λογοκρισίες! Και η εικόνα επίκαιρη, θα έλεγα άμεσα και κατ' ευθείαν από τη φωτογραφική μηχανή του δορυφόρου. Την περίοδο μάλιστα του χειμώνα τα βουνά φάνταζαν με τις χιονισμένες βουνοκορφές, και οι επιθυμητές γωνίες όψεως του ανάγλυφου του εδάφους έδιναν μια εντυπωσιακή εικόνα. Μελετώντας τις εικόνες και τις λεπτομέρειες του ανάγλυφου του εδάφους, της βλάστησης και των εκμεταλλεύσεων, μαθαίνει κανείς με λεπτομέρειες τι δραστηριότητες γίνονται στην περιοχή. Ετσι είδα στο «ταψί» τον ανάσασμό του κάμπου του Ξηροβάλτου, τα έργα στο δρόμο από Χάνι Δελβινάκι προς Πωγωνιανή και Δρυμάδες, τη χαράδρα του Κουβαρά, τα λατομεία του Δελβινάκιου, το πετράδι μας τη λίμνη της Ζαραβίνας και άλλα πολλά, που η φαντασία μας ποτέ δεν λογάριαζε ότι θα φθάσουν έτοιμα στο πιάτο μας χωρίς τοπογράφους, απόρρητους χάρτες και αεροφωτογραφίες μιας στιγμής! Μελετώντας με ιδιαίτερη προσοχή αυτές τις λεπτομέρειες είδα παραστατικά και με εκπληκτική λεπτομέρεια το κούρσεμα των δασών μας. Τίποτε δεν διαφεύγει από το δορυφορικό μάτι. Και κάθε υλοτομία ελέγχεται άμεσα, σε έκταση, ποιότητα και τήρηση των κανόνων και νόμων της Πολιτείας. Και απορεί κανείς βλέποντας τόσους υπολογιστές στα Δημόσια γραφεία, πιστεύω και στις Δασικές Υπηρεσίες, πως δεν ελέγχονται, οι επιμετρήσεις στα δάση μας, που αδειάζουν συνεχώς, «φαλακρώνουν» εκτάσεις και τις αργίες πληθαίνουν οι ανέλεγκτες μεταφορές φορτίων ξύλων. Κάθε χρήστης του Διαδικτύου, έχει την ευχέρεια να μπει στο πρόγραμμα και να παρακολουθήσει αυτές τις καταπληκτικές εικόνες του φυσικού μας περιβάλλοντος και του οικιστικού δικτύου, ψάχνοντας, όχι μόνο για το κούρσε-

Ο κάμπος Ξηροβάλτου, δορυφορικά.

μα των δασών μας, αλλά, μπορεί να φθάσει από μακριά στο γονικό του, στην αυλή του ακόμη και στις λιθοσσυριές από το κονάκι των προγόνων του. Οι εικόνες είναι εντυπωσιακές καθώς έχεις στο «τηγάνι» τον τόπο σου και τον περιεργάζεσαι, και τον μελετάς από κάθε γωνιά, με κάθε καιρό, με ήλιο και με σύννεφα, με χιόνι και με φαντασία. Ετσι γίνεσαι κάθε μέρα επισκέπτης στον τόπο σου, και νοσταλγικά ζεις το νόστιμο ήμαρ με την ανακάλυψη των αναμνησεων. Για τους απόδημους, και τους ξενητεμένους ασφαλώς η περιπλάνηση αυτή στο Διαδίκτυο τους φέρνει ξανά στις ρίζες και στους τόπους και με εικόνες άμεσης επικοινωνίας.

Κ.Χ.Κ.

Το Πωγωνί

ΜΠΑΞΙΟΣ

Τηλ.: 26510 23323, 23975 - Ιωάννινα

Εκεί που η φύση αγκαλιάζει την παράδοση!

ΠΑΝΤΑ ΦΡΕΣΚΑ

Φύλλο για χωριάτικη πίττα

Πέτουρα (σιτισμένο φύλλο)

Χυλοπίτες

Τραχανάς

Πληγούρι (σποσμένο απόρι)

Κριθαράκι

Κοφτό μακαρονάκι

Βίδες

Φρέσκα αυγά (από το χωριό)

Μέλι (τοπικό φυτό)

Ρίγανη (Βιολογική)

Τσάι (από τη Νεμέτσια)

Λικέρ από κρόνια

Λικέρ από καρύδια

Γλυκά κουταλιού

Καλάθι δώρου

Τα τραγούδια του Κώστα Τσιλιμαντού ΦΩΝΗ ΠΑΤΡΙΔΑΣ

Ελεύθερου σκοπού

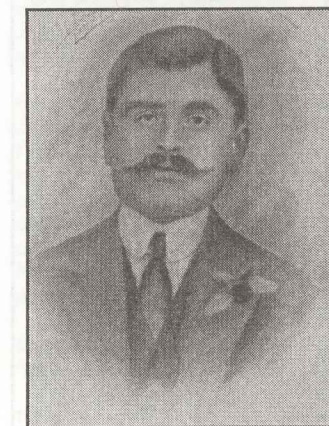
Γη του μαύρου, Γη του κόκκινου,
Γη της πασχλιάς, τα' αμινού τ' αθώου,
Πωγωνήσια γη του μαρτυρίου.
Πάνω μου έπεφτες να σε σηκώνω,
Πάνω σου έπεφτα να με στυλώνεις.
Μοιραζόμασταν ψωμί και δάκρυ
Και το θάνατο πάντα αντάμα,
Που γλυκόπικρο γένναε τραγούδι.
Τόσο σμίξαμε παιδί και μάνια
Που στη ρίζα σου κατ' απ' τον ήσκιο,
Όταν θα βαρεί στερνά η καμπάνια,
Στρώσε μου να 'ρθω, να γίνωμ' ένα!

ΤΑ «ΜΠΟΖΟΡΙΑ» ΤΟΥ ΚΟΥΤΣΟΚΡΑΝΟΥ

Μήνας Μάιος, που μπηκάμε και στις 9 γιορτάζεται η μνήμη του Αγίου Χριστόφορου με σημείο αναφοράς στο Πωγωνί, το μοναδικό εξακλήσι σε μια κορυφή του βουνού Κουτσόκρανο του Δολού πάνω από το χωριό. Και φέτος οι αμετανόητοι προσκυνητές και ο ακούραστος ιερέας θα φθάσουν εκεί για την καθιερωμένη λειτουργία τηρώντας μια παλιά παράδοση.

Οι αναμνήσεις που μαρτυρούνται από τα παλιά χρόνια του Δολού έφεραν από την παραμονή το βράδυ τους προσκυνητές εκεί όπου άναβαν και φωτιές ορατές από πολλά χωριά και έψηναν αρνιά. Εκεί τους έβρισκαν οι πρώτες ακτίνες του ήλιου και το δυνατό πρωινό αγκάζι, δίπλα στη φωτιά τυλιγμένους με σασίματα και κάπες. Και μετά τη λειτουργία και το καθιερωμένο κέρασμα με λουκούμι και τσίπουρο, οι πολλοί Χριστόφοροι του Δολού δέχονταν τις ευχές όλων. Για τους νέους της εποχής άρχιζε εκεί στις γύρω λακκίες και λόφους το κυνήγι για την ανεύρεση ενός «μποζοριού», του σπάνιου αυτού λουλουδιού που ανθίζει το πρώτο δεκαπενθήμερο του Μαΐου. Μια από τις σπάνιες ποικιλίες της πατρίδας μας που το επιστημονικό του όνομα είναι «Παιώνια». Ήταν τότε για τους νέους καύχημα και κατάκτηση η ανεύρεση έστω και ενός λουλουδιού για να στολίσουν το πέτο και να βγάλουν μια αναμνηστική φωτογραφία. Τέτοιες φωτογραφίες βρίσκονται ακόμη σε παλιά σπίτια του Δολού. Το κατέβασμα από το βουνό στο χωριό ήταν και αυτό ένα γλέντι με τραγούδια και γέλια, για να μπει στο χωριό με τα όργανα και να ξεκινήσουν οι επισκέψεις στα σπίτια που γιόρταζαν όπου προσφέρονταν γλυκά, εκκλητικά μεζέδες και ρακιά, για να ξεκινήσει μετά ο χορός κάτω από την τραγουδιμένη αγροκατανία στο χοροστάσι. Να προσθέσω παρενθετικά ότι κάτι από αυτή την ανάμνηση από τα «μποζορία» του Κουτσόκρανου, και την ιδιαιτερότητα αυτού του τοπικού περιβαλλοντικού πλούτου του Πωγωνίου, φέρνει και το όνομα «Παιώνια», που δόθηκε σε ξενώνα του Δελβινάκιου που βρίσκεται στις υπαίρειες του Κουτσόκρανου και είναι από τους λίγους ξενώνες που φέρουν όνομα λουλουδιού της Ελληνικής φύσης και προσελκύει το ενδιαφέρον των επισκεπτών. Για αυτή την ανάμνηση του Αγίου Χριστόφορου του Δολού δημοσιεύουμε δυο φωτογραφίες, από μια προπολεμική παρουσία προσκυνητών στο Εξωκλήσι (που μας άφησε ο αείμνηστος Νίκος Διαμαντόκος) και μία του παππού μου Μήτσου Μούστου με το μποζορί στο πέτο πριν από 100 περίπου χρόνια.

Κ.Χ.Κ.

μνηστος Νίκος Διαμαντόκος) και μία του παππού μου Μήτσου Μούστου με το μποζορί στο πέτο πριν από 100 περίπου χρόνια.

Παραδοσιακός Ξενώνας

Παιώνια

Τηλ.: 26570 22007
26570 22009
693 2456438
697 3992996

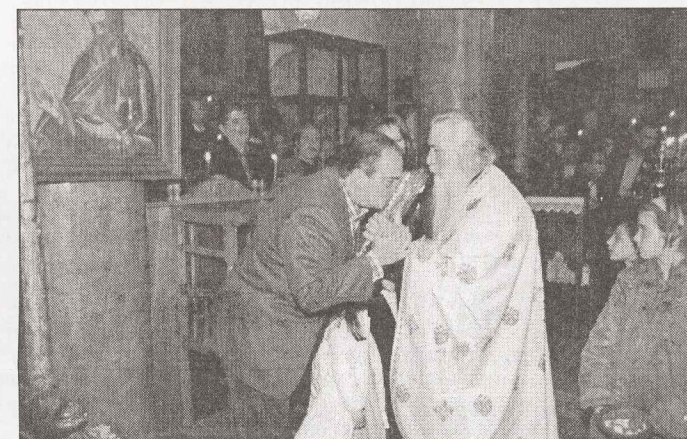
www.paionia.gr
fax: 26570 22009

Δελβινάκι Ιωαννίνων

Από το Πάσχα του Πρωθυπουργού κ. Κώστα Καραμανλή στο ΠΩΓΩΝΙ (φωτογραφίες από τον «Πρωινό Λόγο» Ιωαννίνων)

Ο Πρωθυπουργός και η σύζυγός του, μαζί με το ζεύγος Ανδριανού και τα παιδιά τους, παρακολουθούν ευλαδικά τους ύμνους του Επιτάφιου Θρήνου.

Ο Πρωθυπουργός ασπάζεται το Ιερό Ευαγγέλιο τη Μ. Παρασκευή στην Πωγωνιανή.

Ανάσταση στο Δολό. Στα προαύλια της κεντρικής εκκλησίας η πρωθυπουργική οικογένεια και η συνοδεία της ακούν το «Χριστός Ανέστη».

Ο Πρωθυπουργός στις Δρυμάδες συνομιλεί με κατοίκους της περιοχής...

ΜΑΣ ΓΡΑΦΟΥΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ «Ραφτάδες»

Αγαπητέ Κύριε Κωστούλας
Σας ευχαριστώ για την προσφορά του νέου έργου σας: «Οι Ραφτάδες των Ρομπατών Πωγωνίου» και τα «ράφτικα» μια επαγγελματική γλώσσα».

Ο αναγνώστης του βιβλίου σας εκτιμά ιδιαίτερα τους κόπους σας για τη συγγραφή και αξιολόγηση πληροφοριών, λαϊκών παραδόσεων και φωτογραφιών, προσώπων και πραγμάτων για το επάγγελμα των Ραφτάδων στο Πωγώνι κατά τους δύο περασμένους αιώνες.

Όσοι Πωγωνήσιοι είχαμε προγόνους και ζούσαμε μαζί τους επί δεκαετίες και πλέον γνωρίζαμε την καλαισθητή εργασία των επαγγελματιών αυτών στα ενδύματα ανδρών, γυναικών και παιδιών. Οι σχετικές προσωπικές μου μνήμες ζωντανεύουν τις ενθυμώσεις μου κατά τα εφηβικά και νεανικά μου χρόνια. Έχοντας υπόψη μου το περιεχόμενο των προηγουμένων συγγραμμάτων σας, τις κοινωνοφελείς δραστηριότητές σας και τις συνηγορίες μας στην Ένωση Πωγωνηρίων Ηλείου και στην Εταιρεία Ηπειρωτικών Μελετών θα ήθελα να σας συγχαρώ για τις ερευνητικές διαθέσεις σας και τις καρποφόρες ικανότητές σας.

Με τιμή
Κων. Κίτσος

Μακροσκελής και μελετημένη είναι η επιστολή που μου έστειλε ο φίλος Πωγωνήσιος, από το Κρυονέρι, ερευνητής και μελετητής του Πωγωνίου, Βασίλης Μήτσος. Τον ευχαριστώ για τα τόσο επαινετικά λόγια για τους «Ραφτάδες» μου, αλλά θα περιοριστώ σε μερικά αποσπάσματα, για να προσθέσω τη νεότερη συμβολή του που συμπληρώνει τη περιεχόμενη στο βιβλίο, στο κεφάλαιο για την ονομασία των Ρομπατών. Μου γράφει λοιπόν μεταξύ των άλλων ο φίλος Βασίλης:

«...Είσα αξιέπαινος και αξιοθαύμαστος που καταφέρεις να συνεχίζεις χαλκέντερος την Πωγωνησιακή έρευνα, αφιερώντας ένα σφοδρό εμπόδιο και αντιξοότητες.

Οι «Ραφτάδες των Ρομπατών...» αποτελούν ανεκτίμητη προσφορά για τη γενέτειρά και αυτό πρέπει να σε κάνει περήφανο. Πέραν τούτου αποτελούν μια σημαντική καταγραφή που διασώζει ανεκτίμητες πληροφορίες γύρω από την Πωγωνήσια ενδυμασία και την πολιτιστική κληρονομιά μας.

...Με εντυπωσίασε το γεγονός ότι πολλές μορφές ιδιωματικών λέξεων που σχετίζονται με τα υλικά και τη ραφή της Πωγωνήσιας φορεσιάς, καταγράφονται και αποθηκεύονται για πρώτη φορά, και αυτό αποτελεί αναμφισβήτητη μια μικρή συμβολή στην έρευνα των γλωσσολογικών ιδιοτήτων του Πωγωνίου.

Οι φωτογραφίες που κοσμούν τις σελίδες του βιβλίου είναι όλες διαλεχτές και κάνουν τις καρδιές των ηλικιωμένων να δονούνται και να φτερονηρίζουν από συγκίνηση. Ιδιαίτερα με εντυπωσίασε και με συγκίνησε ο κίνδυνος του χορού από τα προπολεμικά πανηγύρια στη Σαπινή (σελ. 91 και 107). Οι σπάνιες και εντυπωσιακές αυτές φωτογραφίες μιλούν αληθινά στην ψυχή μου και μ' έκαναν να δακρύσω για την παράδοση-θησαυρό του τόπου μας, που συνετίσθη να κρυφτεί στα σκληρά και αδυσώπητα γράναμα του τεχνικού πολιτισμού της εποχής μας...»

Και προσθέτει ο αγαπητός Βασίλης τα νέα του ερευνητικά στοιχεία που συμπληρώνουν την έκδοση των Ραφτάδων και προσθέτουν στοιχεία στην Πωγωνήσια παράδοση:

«...Σχετικά με το λεϊκό «σαγιάνα» ή «σεγιάνα» για το οποίο γίνεται εκτενής λόγος στις σελίδες του βιβλίου σου, θα μου επιτρέψεις να προσθέσω και να επισημάνω τα εξής: Στην αρχαία εποχή το λεϊκό ήταν το χορμί του πένθους. Το Πωγώνι καλύπτει τμήμα της περιοχής, όπου ζούσε η αρχαία φυλή των **Εχελάνων**, η οποία λάτρευε τον Εχέλαο Αδη, εξ ου και η ονομασία της (Εχέλαος= ο αιχμαλωτίζων τους λαούς). Ως εκ τούτου η λεϊκή ενδυμασία και επί προσθέτος η μουσική, που χρησιμοποιούν οι Εχελάνες στη λατρεία του θεού του Κάτω Κόσμου, είχε πένθιμο χαρακτήρα. Κατάλοιπο της πένθιμης λεϊκής ενδυμασίας, που χρησιμοποιούσαν οι Εχελάνες στις ιεροτελεστίες τους, αποτελεί το λεϊκό σαγιάνα και το υπολόπινο λεϊκό σύνολο της Πωγωνήσιας ενδυμασίας, που έφθασε μέχρι τις ημέρες μας. Κατάλοιπο της πένθιμης λατρευτικής μουσικής, που διασώζεται μέχρι τις ημέρες μας και κάνει τον Πωγωνήσιο να δακρύζει σε χαρές και λύπες, είναι το μουρολόγι.

...Σχετικά με την ονομασία του χοριού, όπου φιλοξενούνται και παλιότερες δικές μου απόψεις, έχω να προσθέσω τα παρακάτω:

Η έρευνά μου στην Ισπανική γλώσσα εντόπισε το ρήμα **robar** = κλέβω, απάγω και την παθητική μετοχή του, **robado** = κλεμμένος, απαχθείς. Τόσον η παθητική μετοχή robado, όσο και το παραγόμενο ουσιαστικό **robo** (= αρπαγή, απαγωγή, κλοπή ή κλέψιμο) προσομοιάζουν ηχητικά και οπτικά με την ονομασία **Ρομπατάδες**. Επίσης στα λατινικά απαντάται το επίθετο **robis** ή **robeus** ή **rabus**, **a**, **um** (= ερμηθός, πορφυροίς, πικρός), το οποίο χρησιμοποιείται και ως λατρευτικός τίτλος του θεού Διόνυσου ή Βάκχου. Αν δειχθούμε την ισπανική προέλευση της ονομασίας, η ονομασία του χοριού Ρομπατάδες μπορεί να συσχετισθεί άφοβα με την αρπαγή-κλέψιμο της Περοεφόνης από το θεό Πλούτωνα ή Άδη και αποτελεί κατάλοιπο λατρείας της θεάς Περοεφόνης ή Κόρης βασιλεύουσας του Κάτω Κόσμου, ενώ αν δειχθούμε τη λατινική προέλευση, η ονομασία Ρομπατάδες αποτελεί κατάλοιπο λατρείας του θεού Διονύσου. Και στις δύο περιπτώσεις πρόκειται για αρχαία λατινογενή μυθολογική ονομασία ή οποία, ουδόλως σχετίζεται με τους Ρομπατινούς ραφτάδες».

Με την ευκαιρία διορθώνουμε και την τυπογραφική αβλεπία που μπήκε στο βιβλίο όπου το **Mater Orbatus**(= Αμήτωρ ή Ορκαίνος Διόνυσος σελ. 168) τυπώθηκε εσφαλμένα ως **Marte Orbatus**.

Ευχαριστώ θερμά τον αγαπητό Βασίλη για τα τόσο θερμά του λόγια και για τη συμβολή του στην Πωγωνήσια έρευνα με τα νεότερα στοιχεία που πρόσφερε στην έκδοσή του.

ΓΙΑ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ «ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ ΣΤΟ ΠΩΓΩΝΙ»

Για την έκδοση της «Πωγωνήσιας Βιβλιοθήκης», του βιβλίου μας «Το Θέατρο στο Πωγώνι», και προκειμένου να ελαχιστοποιήσουμε το κόστος, αλλά και να εκμηδίσουμε τον αριθμό των αντιτύπων που θα εκδίδουμε, θα μας ήταν χρήσιμο να είχαμε μια εκτίμηση του ενδιαφέροντος των αναγνωστών μας συμπατριωτών και φίλων. Έτσι απευθυνόμαστε και παρακαλούμε όσους ενδιαφέρονται να αποκτήσουν αντίτυπα του βιβλίου, να μας το γνωρίσουν, χωρίς αυτό να αποτελεί δέσμευση.

Ευχαριστούμε προκαταβολικά όσους έχουν τη διάθεση να βοηθήσουν αυτή την προσπάθεια συνεχίζοντας των εκδόσεων για το Πωγώνι.

Με λιγάκι..... χιούμορ!

Πολιτιστικά στο.... ΣΚΕΜΠΙ!

Είναι αρκετά χρόνια τώρα που συζητείται η δημιουργία ενός Πωγωνησιακού Ιδρύματος για την Μελέτη και Έρευνα του Πωγωνίου μας. Είναι πράγματι ένα έλλειμμα που πολλές φορές επισημάνθηκε και ακόμη δεν εξαντλήθηκε σαν θέμα. Κατ'επανάληψη μάλιστα έγιναν και διάφορες αναγγελίες ιδρύσεων τέτοιου φορέα. Που έμειναν μόνο σαν εξαγγελίες. Δεν είναι λίγες οι ιδέες αυτές και οι «φόρες» οι οποίες δεν κατάφεραν να ωριμάσουν. Σε διάφορες περιόδους μάλιστα συζητιώταν και που θα είναι η έδρα αυτών των φορέων! Και βέβαια ποιοι θα ήταν οι συντελεστές και που θα στεγαζούν τα ...γραφεία! Φιλότιμες οι προσπάθειες και καλές οι προθέσεις. Δεν χρύβω ότι και στη δική μου σκέψη είχε ωριμάσει μια τέτοια ιδέα, δημιουργίας ενός Πωγωνησιακού Ιδρύματος, ή μιας «**Μη κερδοσκοπικής Εταιρείας**», ή μιας «**Μη Κυβερνητικής Οργάνωσης**» όπως συχνά ακούμε τελευταία! Μάλιστα κρατάω στο αρχείο μου και ένα καταστατικό που συντάχθηκε για την ιδέα αυτή. Όταν όμως εκδηλώθηκαν και άλλες τέτοιες τελείες πιο ισχυρές, έβαλα και την ιδέα και το καταστατικό στο αρχείο! Και περίμενα όπως περιμένουν και άλλοι πολλοί ανησυχώντας και προβληματιζόμενοι συμπατριώτες. Τελειταία άκουσα μια ενδιαφέρουσα ιδέα και σκέψη που διασκεδάει το θέμα

Έφθασε στην εφημερίδα το όνομα ενός τέτοιου νέου Ιδρύματος με τον εντυπωσιακό και πολύ σημειολογικό τίτλο. Και το όνομα αυτού..... ΣΚΕΜΠΙ! Με αρωλοεκτικές τελείες (Σ.Κ.Ε.Μ.Π.Ι.) ερμηνεύεται Συντονιστικό Κέντρο Έρευνας Μείζονος Πωγωνίου Ιωαννίνων! Φανταστική...ανακάλυψη και σύλληψη! Δεν αποφεύγω τον πειρασμό και το πείραγμα στη ...σύλληψη, ότι, έμένα μου αρέσει ο τίτλος σκέτος και χωρίς τελείες! Γιατί θυμάμαι τα.....σκέμπια, σε κάποιους λόφους στα χωριά μας, όπου εμείς τα παιδιά καθόμασταν και βυζαντινολογούσαμε ατελείωτα, τι θα κάναμε όταν ΘΑ...μεγαλώναμε! Ήταν η ωραιότερη εποχή της παιδικής μας ανησυχίας, που εκεί στα σκέμπια καλλιεργούσαμε τα όνειρά μας και τη φαντασία μας!

Και τώρα, κάπως έτσι αποθέτουμε πάλι τις ιδέες μας για Πωγωνησιακό Ίδρυμα στα.....σκέμπια, με τον ευήχο τίτλο ΣΚΕΜΠΙ, αλλά με ...τελείες! Και εδώ ας βάλουμε στο χιούμορ μια ακόμη «Τελεία και παύλα»!

K. X. K.

ΤΕΛΙΚΑ Η ΣΠΗΛΙΑ ΔΕΝ ΕΧΕΙΒΑΘΟΣ!

Μεγάλος θόρυβος έγινε για ένα κομμάτι σπηλαίου, με ενδιαφέροντα στοιχεία κρητολογικών αποθέσεων, που αποκάλυψε η μετουλητόζα, κατά τις εργασίες βελτιώσεως του δρόμου από Χάνι Δέμα προς Μπουραζίνι. Η αρχική δημοσιότητα και παρουσίαση της «ανακάλυψης» δημοσίευσε μια ευφορία για την εκμετάλλευση του ευρήματος με πολλές φαντασιώσεις για τουριστική ...εκμετάλλευση! Το θέμα όμως γρήγορα προσεγγίστηκε όταν οι σπηλαιολόγοι δεν αξιολόγησαν σημαντικό το εύρημα και η σπηλιά δεν βρέθηκε να έχει ορατό βάθος. Βέβαια τίποτε δεν αποκλείει το υπερκείμενο βουνό, η Νεμέτσικα, να κρύβει στα σπλάχνα της τέτοιους θησαυρούς. Άλλοι ίσως θα είναι πιο τυχεροί να συνδέσουν το όνομά τους με κάποιο... θησαυρό!

Ο ΕΚΔΟΤΗΣ ΜΑΣ ΣΤΗ ΕΡΑ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Ωριαία συνέντευξη έδωσε ο εκδότης μας κ. Κων. Κωστούλας στη ΕΡΑ Ιωαννίνων προσκεκλημένος του ειδικού συνεργάτη Παναγιώτη Τζόκα για τις πολιτιστικές δράσεις στη Μερόπη, για ευρύτερα θέματα Πωγωνίου και για τις εκδόσεις της «Πωγωνήσιας Βιβλιοθήκης». Ο διάλογος και η συζήτηση πέρασε σε αυτά τα θέματα επενδύθηκε με δημοτική μουσική από το CD της Αδελφότητας Μερόπης Θεσσαλονίκης με το συγκρότημα του Πέτρου Λούκα.

ΓΙΑ ΤΟ ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΟ ΣΤΑ ΣΥΝΟΡΑ

Στο περασμένο φύλλο μας, γράψαμε ένα κείμενο με τίτλο «Περπάτησα στα χορτασμένα κιθούρια». Ήταν μια ιστορική καταγραφή, για ένα σημαντικό γεγονός του πολέμου του 1940, πάνω στα σύνορα και στα όρια του Πωγωνίου. Για το γεγονός αυτό έγραφα στην Ιταλική Προξενία αναζητώντας κάποια αρχική φωτογραφία του κοινού Νεκροταφείου. Η Προξενία έδειξε ενδιαφέρον, αν και αγνοούσε κατ'αρχήν το θέμα και ανέθεσε στον Προξένό της στα Γιάννενα κ. Χρ. Σιόντη να συγκεντρώσει περισσότερα στοιχεία. Στο κ' Σιόντη δώσαμε όλες τις πληροφορίες, κείμενα και φωτογραφίες. Για τη συνέχεια θα ενημερώσουμε τους αναγνώστες μας.

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΠΟΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ

(5η συνέχεια)

Συνεχίζοντας την περιήγηση στη ιστορία του τόπου μας, με την απόσταση του χρόνου, και χωρίς ωραιοποιήσεις και μεγαλοστομίες, ακολουθούμε τα γεγονότα μετά το εγχείρημα στη «Ζέπη» Δελβινάκιου, πιάσαμε ένα άλλο παράλληλο θέμα. Παρόλο που η Ζέπη είναι στην περιοχή του Δελβινάκιου, το Δελβινάκι, φαίνεται να βρίσκεται έξω από την επικίνδυνη ζώνη των γεγονότων. Είναι άγνωστο μάλιστα αν Δελβινάκιώτες ΕΑΜίτες, πόσοι και ποιοι, έλαβαν μέρος στην επιχείρηση αυτή, και γιατί. Παρόλο που ήταν κοντά στο Δελβινάκι, δεν οδηγήθηκε κανένα αυτοκίνητο, μέσω του αμαξοδρόμου προς Δελβινάκι και στη στενωπό του Λέπενου, όπου υπήρχε δρόμος που είχαν ανοίξει οι Ιταλοί στον πόλεμο του 1940, να ξεφορτώσουν εκεί το «πλάτισκο» και να μεταφέρουν προς Βήσση, 'που ήταν έδρα δυναμικής οργάνωσης του ΕΑΜ, και στο Κουτσόκρανο όπου υπάρχουν πολλές «κρυψάνες» για τα εφόδια που πήραν. Το ότι έμεινε το Δελβινάκι έξω από τα γεγονότα αποτελεί ακόμη ένα ερωτηματικό, τόσο για Αντίσταση, όσο και για τα επακολουθήσαντα, που κατέληξαν να καεί το φτωχό Κάτω Πωγώνι, και να πληρωθεί με τόσα θύματα. Φημολογείται ότι οι ΕΑΜικές οργανώσεις με στέλεχη και καπεταναίους παρότρυναν τους Δελβινάκιωτες να δημιουργήσουν προστριβές και αντιδράσεις με τους κατακτητές. Το ίδιο ερώτημα υπάρχει και για τα Δολιανά που βρίσκονταν πάντοτε έξω από τα γεγονότα της περιοχής, που με πολλά (παραιοβιολογικά) κείμενα αναφέρονται συγκρούσεις και πολεμικές επιχειρήσεις με τους κατακτητές. Να σημειωθεί ότι στα Δολιανά υπήρχε ισχυρή (ή ισχυρότερη ίσως) κοιμητική οργάνωση με πολλούς καπεταναίους στον ΕΛΑΣ. Αυτά τα ερωτήματα δίνουν μια άλλη ερμηνεία και εικόνα της «Αντίστασης», αλλά δεν μπορούν να δικαιολογήσουν τις ιδιαίτερες επιλογές, δράσης και.... «παράλληλης» που άφησε άθικτα αυτά τα χωριά και πληρώσαν με θυσίες και αίμα τα μικρά χωριά του Κάτω Πωγωνίου.

Ακόμη και σήμερα, με την απόσταση του χρόνου, δεν είναι γνωστό και δεν έχει ομολογηθεί αν αυτές οι εξαιρέσεις από τις καταστροφές είχαν μέσα τους κάποια σκοπιμότητα ή ήταν αποτέλεσμα κάποιων υπόγειων συνεννοήσεων ή ήταν ακόμη κάποιες σφώρονες και σοβαρές αντιδράσεις «γεροντών» που απέτρεψαν τέτοιες καταστροφές στα μεγαλοχώρια του Πωγωνίου.

Οι καταστροφές και οι θυσίες στο Κάτω Πωγώνι, είναι μεγάλες για το τμήμα των δερμάτων και των αρβυλών των ανταρών. Ο φιλόλογος Κων. Δ. Παπανικολάου από το Ψηλόκαστρο Πωγωνίου, στο δίτομο έργο του «Η ΛΑΚΚΑ ΠΩΓΩΝΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟ ΨΗΛΟΚΑΣΤΡΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ» (έκδοση Δωδώνης 2004), στον Α' τόμο, στα Ιστορικά, δίνει μερικά στοιχεία για αυτή την καταστροφή και τις θυσίες του Κάτω Πωγωνίου, που συνοπτικά έχουν ως εξής, για όσα ακολούθησαν αυτή την επιχείρηση στη «Ζέπη» Δελβινάκι στις 3 Αυγούστου 1944 και αναφέρθηκαν στα προηγούμενα σημειώματά:

«Η επιχείρηση αυτή των ελασιτών προκάλεσε την καταδίκη των χωριών της Λάκκας σε τρομερή καταστροφή και σε διάφορες φάσεις από τις 11-16 Αυγούστου 1944. Στις 11 και 12 Αυγούστου γερμανικές μονάδες προχώρησαν από τα Κτίσματα και έκαψαν πολλά σπίτια στη Βάλτισσα(Χαραυγή) και στην Καστάνιανη. Άλλες δυνάμεις από το Χάνι Δελβινάκι προχώρησαν προς το Κεράσσοβο και αφού πέρασαν από τη Στρατινίστα έφθασαν στο Ψηλόκαστρο όπου έκαψαν μόνο το σπίτι του Παναγ. Παπανικολάου, όπου στεγαζόταν η διοίκηση του 1ου Τάγματος (του ΕΛΑΣ). Αφού πέρασε το πρώτο αυτό κύμα των Γερμανών επιδρομέων, στις 15 Αυγούστου ακολούθησε το δεύτερο, που είχε εμπρηστικούς σκοπούς. Την ίδια μέρα αφού έκαψαν το Κεράσσοβο συγκέντρωσαν τους γέροντες και τις γριές, που δεν είχαν φύγει με τους άλλους κατοίκους, στην εκκλησία και έπειτα τους μετέφεραν σε μια σπηλιά όπου τους εκτέλεσαν. Τα θύματα αυτά ήταν 11 (αναφέρει ο συγγραφέας τα ονόματά τους, και προσθέτει ότι στις τοποθεσίες «Σέληνη», «Μπάκαλα» και «Χαράλα» εκτέλεσαν άλλους έξι, τους οποίους και αναφέρει ονομαστικά). Στη σπηλιά είχαν κρύψει τρόφιμα και ρουχισμό οι κάτοικοι του χωριού, αλλά οι Γερμανοί (ι τα βρήκαν και αφού έπληραν ό,τι ήθελαν, τα υπόλοιπα τα έκαψαν, με αποτέλεσμα να ακολουθήσουν στο θάνατο άλλοι δώδεκα κάτοικοι στις επόμενες μέρες.

Την ίδια μέρα έπληγαν και στο Περιοιστέρι, όπου έκαψαν τα περισσότερα σπίτια και αφού εκτέλεσαν τέσσερις (τους αναφέρει ονομαστικά), έκαψαν ζωντανούς έξι (τους αναφέρει επίσης). Στις 14 Αυγούστου έφθασαν πάλι στο Ψηλόκαστρο άλλες μονάδες Γερμανών περνώντας από την κορυφή ή του Κασιδιάρη, όπου έκαψαν τα υπόλοιπα σπίτια και την ίδια μέρα έκαψαν τη Στρατινίστα και πέντε κατοίκους (ζωντανούς μέσα σε μια αγροκαλύβα (τους αναφέρει ονομαστικά). Στη Διμόκορη έκαψαν μερικά σπίτια, αλλά οι κάτοικοι είχαν εγκαταλείψει το χωριό και έτσι δεν βρήκαν κανένα να εκτελέσουν ή να κάψουν. Την ίδια τύχη είχαν και τα τόσα χωριά Λαβδών, Βατροβέ και Κάτω Λαβδών, ώστε να ολοκληρωθεί η πυρπόληση της Λάκκας από την μια άκρη μέχρι την άλλη.

Ο σκοπός αυτής της πυρπόλησης ήταν περισσότερο η καταστροφή των χωριών, που έτρεφαν τους ανάρτες, ώστε να μη έχουν βάσεις και ορμητρία στην περιοχή του Κασιδιάρη και λιγότερο να αντίποινα για την επίθεση στο Χάνι Δελβινάκιου».

Στη συνέχεια ο συγγραφέας κάνει μμια ενδιαφέρουσα παρατήρηση, για τα γεγονότα, τις καταστροφές και τις θυσίες:

«Εκείνο όμως που προξένηε τρομερή εντύπωση είναι ότι η όλη επιχείρηση των Γερμανών διεξήχθη χωρίς να συναντήσουν την παραμικρή αντίσταση από ένα ολόκληρο Σύνταγμα ανταρών. Μπορεί κανείς να (διερωτηθεί) που βρισκόταν το 1ο τάγμα που διέτρεφαν οι κάτοικοι της Λάκκας από το υπερτέρμα τους. Γιατί οι Γερμανοί έκαψαν τα χωριά χωρίς να αντιμετωπίσουν ούτε την παραμικρή αντίσταση, ενώ οι προηγούμενες επιδρομές τους αποκρούστηκαν από τις δυνάμεις του ΕΛΑΣ; Η απάντηση δυστυχώς είναι πολύ απλή και συγχρόνως τραγική. Και το 1ο Τάγμα της Λάκκας, αλλά και το 15ο Σύνταγμα, σύμφωνα με τις μαρτυρίες των κατοίκων, είχαν εκστρατεύσει στην περιοχή Θεσσαρτζής εναντίον του ΕΔΕΣ. Γιαυτό οι Γερμανοί, καλά πληροφορημένοι ότι δεν θα συναντήσουν καμιά αντίσταση, επιχείρησαν την επιδρομή τους με τόση επιτυχία αφιόντας τον πληθυσμό της Λάκκας στην ανέχεια, στη δυστυχία και στην απογύμναση».

Οι αναλύτες των γεγονότων εκείνης της περιόδου θα αναζητήσουν σε αυτές τις πληροφορίες τα σπέρματα του διχασμού που τόσα άλλα κακά συσώρευσαν στον τόπο.

(ακολουθεί συνέχεια)

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θέλουμε να εκφράσουμε της θερμές ευχαριστίες μας στους φίλους και συμπατριώτες για την συμπαράσταση, συναντίληψη και ενθάρρυνση στην εκδοτική μας προσπάθεια.

ΣΧΟΛΙΟ

ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΕΣ ΑΝΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΕΣ

Φενγαλέα πιάσαμε σε Γιαννιώτικο Τηλεοπτικό κανάλι τη συνέντευξη του προέδρου της Πωγωνήσιας κ. Παντ. Τσέβη, με την ευκαιρία της επίσκεψης του προηγουμένου κ. Κώστα Καραμανλή και της οικογενείας του κατά το Πάσχα στην Πωγωνήσια και Δολό. Μεταξύ των άλλων που ακούστηκαν ήταν και οι περιπάτοι του κυρίου προηγουμένου στο φυσικό περιβάλλον της περιοχής, τονίζοντας ιδιαίτερα τις περιβαλλοντικές εναισθησίες του και «το άνοιγμα των μονοπατιών» σαν παράδειγμα για όλους. Λιποψύμασε, διότι θα στενοχωρήσουν με την «επένδυση» των περιπάτων του προηγουμένου, ενόσω και σε αναμνηστικό, για με την απόφαση της Κοινότητας, να υλοποιηθεί ξανά το δάσος του Δολού, για ένα εισπρακτικό αποτέλεσμα 40.000 ευρώ. Η Κοινότητα έχει ένα γιγάντιο προϋπολογισμό πάνω από ένα εκατομμύριο ευρώ. Και το προϊόν της πώλησής του δάσους, της πώλησής του φυσικού περιβάλλοντος, αποτελεί ασήμαντο εισπρακτικό έσοδο. Αυτή η ενέργεια, της εκποίησης του φυσικού περιβάλλοντος στο Δολό, χαλάει όλη την καλή εικόνα της επίσκεψης, και όσα η τηλεοπτική συνέντευξη επεδίωκε. Το φυσικό περιβάλλον δεν είναι εμπορεύσιμο, και δεν ανήκει σε κανέναν. Δημοσιογραφικό καθήκον αποτελεί αυτή η αναφορά.

ΠΟΙΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΚΥΡΙΕ ΔΗΜΑΡΧΕ;

Επειδή συχνά και τηλεοπτικά ο αγαπητός Δήμαρχος του Άνω Πωγωνίου κ. Ι. Ντόντης, αναφερόμενος στα πολιτιστικά του Δήμου αναφέρεται στο Μουσείο Μερόπης –Παλαιόπυργο, καταθέτουμε μια διευκρίνιση, γιατί οι Ρομπατινοί αισθάνονται ότι περιφρονείται και αλλοιώνεται μια πολιτιστική δράση τους, που με πολύ κόπο και πολλά έξοδα δημιούργησαν στο παλιό σχολείο στο λόφο του Σωτήρος στη Μερόπη. Για το κτίριο, αγαπητέ Δήμαρχε, μπορείτε να λέτε ότι θέλετε αφού ο «Καποδιστριάς» τα μετέγραψε στο Δήμο. Το Μουσείο όμως που δημιούργησαν οι Μεροπαίοι εκεί, με τα χίλια περίπου εκθέματα, είναι **Μουσείο της Μερόπης και των Μεροπαίων**. Και έτσι πρέπει να αναφέρεται. Μουσείο της περιοχής του Δήμου είναι και το μοναδικό σημείο Πολιτιστικής αναφοράς στην περιοχή. Για τη σωστή ενημέρωση, και περιγραφή από το 2000 που δημιουργήθηκε. Οι Μεροπαίοι περιμένουν οκτώ χρόνια να το συμπληρώσουν και να το οργανώσουν καλύτερα. Αυτά σημειώνουν όσοι κόπιασαν και έστησαν αυτόν τον μοναδικό πολιτιστικό πυρήνα στο Άνω Πωγώνι.

ΤΟ ΑΕΡΟΠΛΑΝΟ ΚΑΡΙΚΑΤΟΥΡΑ!

Αρκετά χρόνια είναι στο Χάνι Δελβινάκι, δίπλα σε ένα αμφιλεγόμενο μνημείο, ένα αεριωθούμενο μουσειακό αεροπλάνο. Με τον καιρό, και μετά από την πρώτη έκπληξη, η ύπαρξή του επισφύει διάφορα σχόλια για μια εικόνα κίτς. Τώρα πιά φαντάζει σαν μια καρικατούρα, εκτός τόπου, αλλά και ιστορικά εκτός χρόνου. Ασύνητο ιστορικά με το μνημείο, ίσως είναι καιρός να αποσυρθεί πλέον ως εικόνα ελλειμματικής αισθητικής και αμφίβολου συμβολισμού. Δεν επισφύει την προσοχή και περισσότερο τον... θαυμασμό. Και με την ευκαιρία σημειώνουμε για μια ακόμη φορά την υποχρέωση του Δήμου να επαναστατοθετήσει, στη αρχική μορφή την αναμνηστική στήλη για τα 50 χρόνια του έπους του 1940. Είναι θέμα σεβασμού σε ένα χρόνος όπως το κατέθεσαν οι Πωγωνήσιοι φορείς το 1990.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ Π. ΠΑΛΟΥΚΑΣ
Χειρουργός Οδοντίατρος
Πτυχούχος Πανεπιστημίου Αθηνών

ΔΕΥΚΑΝΣΗ ΟΔΟΝΤΩΝ
ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΗ - ΠΡΟΣΘΗΤΙΚΗ

Δημοφώντος 101-103
Άνω Πετράλωνα
(πλησίον ΗΛΕΚΤΡ. ΣΤΑΘΜΟΥ)

Τηλ. 210-3414269
Κιν.: 697-3918156
Τηλ. οικίας: 210-3451540

Πατρικό
Παράδοσιες Συνάγες
Κόρδας Παναγιώτης
Κ. Κασάκη 6-8,
Ιωάννινα

Τηλ: 26510 65500
Κιν: 6944 798781
Fax: 26510 65509

ΣΤΑ ΡΙΖΑ ΤΟ ΓΛΕΝΤΗΣΑΝ

Στα ριζά της Νεμέρτσικας η παράδοση συνεχίζεται. Ρομπάτες και Μέβεζα το έκαναν το μικρό τους πασχαλινό πανηγυράκι. Συντροφικά και με τους ήχους του κλαρίνου αλλά σε δικούς τους χώρους το κάθε χωριό, ξημέρωσαν. Για να προστεθεί μια ακόμη ανάμνηση. Για τους νεότερους πρωτόγνωρα πασχαλιάτικα ξεφαντώματα. Μακριά από το αστικό περιβάλλον. Είναι σημαντικό που κάποιοι έχουν ακόμη τη δύναμη και την επιμονή να συνεχίζουν τέτοιες εκδηλώσεις. Ας σκεφτούμε μια κατάσταση χωρίς τέτοιες πρωτοβουλίες. Το γνωρίζουν όπου τις στερούνται. Να τους ευχηθούμε να συνεχίσουν αυτό το παραδοσιακό έθιμο. Και να τους μιμηθούν και άλλοι να μη σβήσει.

ΣΤΗΝ ΠΩΓΩΝΙΑΝΗ ΕΤΟΙΜΑΖΕΤΑΙ ΤΟ «ΜΑΓΕΡΙΚΟ ΤΟΥ ΤΟΜΟΥ»

Ο Πέτρος και η Σοφία Τόμου ετοιμάζουν στην Πωγωνιανή να ξαναζωντανέψουν και να λειτουργήσουν το παλιό φημισμένο μαγέ- ρικο του Τόμου. Οι εργασίες ευρίσκονται στην τελευταία τους φάση και μέσα στον Μάιο ή αρχές Ιουνίου, θα ακουστούν πάλι τα κου- δούνια του Περικλή, του Βασίλη και Γιάννη Τόμου για ένα προσκλη- τήριο των παλιών φίλων και «εγγραφή» νέων πελατών. Μια παλιά παράδοση αναβιώνει στην Πωγωνιανή και ένα παλιό στέκι δίνει την ταυτότητα της παλιάς Πωγωνιανής.

Πέτρο, Σοφία, καλό ξεκίνημα και καλές δουλειές. Και μη ξεχάσε- τε το «Αλαβάντα, Αλαβάντα»!!

ΠΑΣΧΑΛΙΝΑ

ΣΤΗ «ΘΕΟΤΟΚΟ» ΠΩΓΩΝΙΑΝΗΣ

Ο παπα-Φάνης στον Αγιασμό και ο χορός ξεκίνησε...

ΠΑΝΟΣ ΧΡ. ΖΩΪΔΗΣ

ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ

Ειδικός προσθετολόγος

Λασκαρίδου 110 - Καλλιθέα

Τηλ.: 9522221 - 094 774664

ΣΤΗ ΜΕΡΟΠΗ

Άρχισε να λειτουργεί το καφενείο στο ΜΕΣΟΧΩΡΙ

Ανοιχτό το ΣΑΒΒΑΤΟΚΥΡΙΑΚΟ

Με την παραδοσιακή εξυπηρέτηση

και με τις γνωστές νοστιμιές

Τηλέφωνο 26570-31543

Κινητό 6944125522

ΑΠΡΙΛΙΑΤΙΚΑ ΤΟΥ ΠΩΓΩΝΙΟΥ

- * Λαμπρός Ανοιξιάτικος ο καιρός τον Απρίλιο!
- * Με ευχάριστες εναλλαγές και ποικίλα καιρικά φαινόμενα!
- * Ζεστές μέρες, αλλά και χιόνια στις κορυφές
- * Βροχές ευεργετικές για την κτηνοτροφία
- * Δεν λέμε για ...καλλιέργειες!
- * Δυστυχώς δεν υπάρχουν
- * Μόνο για κηπάρια μιλάμε.
- * Μπήκαμε στο καλοκαίρι
- * Και αυτό ξαναζωντανεύει τα χωριά

- * Το Πάσχα των Ελλήνων είναι αξεπέραστο!
- * Λίγο ή πολύ αρκετά σπίτια ανοίξαν
- * Και τζάκια κάπνισαν
- * Και τα αρνοκάτσικα εξαντλήθηκαν
- * Κι ας λέει η τηλεόραση για ακρίβεια.
- * Οι δρόμοι μας γέμισαν από αυτοκίνητα
- * Και οι παιδικές χαρές γνώρισαν ζωντάνια.
- * Και το χωριό αντήχησε από φωνές

- * Κυρίαρχο Πωγωνήσιο γεγονός η παρουσία του πρωθυπουργού!
- * Η σεμνότερη και ταπεινότερη διαφήμιση του Πωγωνίου.
- * Με χαμηλούς τόνους και απλή ανθρώπινη διάσταση.
- * Η οικογενειακή εικόνα στην απλότητά της
- * Και η διακριτικότητα των κατοίκων παραδοσιακή.
- * Κρατάνε ακόμη η ευγένεια και η φιλοξενία.
- * Οι βαθιές ρίζες της παράδοσης είναι αξεπέραστες.
- * Να μη το ξεχνάμε.
- * Είναι κάτι που δεν σβήνει.

- * Το Φυσικό Περιβάλλον στην καλύτερη εποχή.
- * Η μεγάλη μας προίκα.
- * Το έγραψε ο Τύπος,
- * Και το πρόβαλε η τηλεόραση.
- * Και το απόλαυσε ο πρωθυπουργός
- * Με περίπατους και πορείες
- * Στη χαράδρα του Κουβαρά
- * Και στη διαδρομή στα ριζά της Νεμέρτσικας
- * Από Δολό μέχρι Κάτω Μερόπη.

- * Να το συνεχίσουμε το ρεπορτάζ.
- * Μας έδειξε δρόμους ο πρωθυπουργός...
- * Είπε ο πρόεδρος της Κοινότητας.
- * Να τους βρούμε και μεις.
- * Να τους ανοίξουμε αφού τους ανακαλύψουμε!
- * Να τους δείξουμε και να τους προστατέψουμε!
- * Μαζί με τα ανεπανάληπτα δρυοδάση μας.
- * Που τα αφήνουμε και τα κουρσεύουν.....
- *κύριε πρόεδρε!!

- * Τα μικρά Πασχαλιάτικα έθιμα κρατάνε ακόμη!
- * Λειτουργίες σε εκκλησίες και εξωκλήσια
- * Με το λουκούμι και το τσίπουρο
- * Μικρά γλεντάκια με κλαρίνα αλλά και χωρίς.
- * Το Πάσχα στο Πωγώνι είναι μια ανάμνηση.
- * Που δεν σβήνει και δεν χάνεται.
- * Και περνάει σταθερά στις νεώτερες γενιές!
- * «Αυτό που ζήσαμε δεν θα το ξεχάσουμε»!
- * Τόπε ένα νεώτερος γόνος.

- * Οι δρόμοι μας ολοκληρώνονται
- * Να δούμε που θα οδηγήσουν την περιοχή μας.
- * Το όνειρο του οδικού δικτύου έγινε γεγονός τελειωμένο
- * Ο Νομάρχης αφήνει όνομα.
- * Και συνεχίζει.
- * Του οφείλουμε την αναγνώριση και την τιμή.

- * Να μη το ξεχάσουμε!
- * Ακόμη υλοτομείται η Μπούνα
- * Ντροπή μας
- * Το ωραιότερο και ιστορικό δρυοδάσος μας
- * Συνεχώς αραιώνει και φτωχαίνει
- * Διαπιστώνεται και...δορυφορικά
- * Αλήθεια, αυτοί που εισπράττουν γίνονται τιλούσοι;
- * Πουλώντας το περιβάλλον που δεν τους ανήκει!
- * Θα τα ξαναπούμε. Αυτό είναι χρέος μας.
- * Και χρέος των φωτισμένων απόδημων ιδιοκτητών!
- * Ας μη το ξεχνάμε, όταν υμνούν το χωριό τους.

- * Το καλοκαίρι έφθασε!
- * Το Πωγώνι, μας προσκαλεί
- * Οι δρόμοι είναι ανοικτοί
- * Και ο καιρός με τις «Ευκρασίες των ανέμων»

K.X.K.